

Seat No. : _____

NC-108

November-2025

B.A., Sem.-V

CC-304 : Psychology (Experimental Psychology)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

સૂચનાઓ : (1) દરેક પ્રશ્નના ગુણ સરખા છે.

(2) પ્રશ્નની જમણી બાજુના અંક પ્રશ્નના પુરા ગુણ દર્શાવે છે.

1. પરિવર્ત્યનો અર્થ આપી સ્વતંત્ર પરિવર્ત્ય અને આધારિત પરિવર્ત્યના પ્રકારો ઉદાહરણ સહિત સમજાવો. 14

અથવા

1. પ્રયોગ પદ્ધતિના ફાયદા અને મર્યાદાઓ સવિસ્તાર સમજાવો. 14

2. પ્રયોગની વિવિધ યોજનાના પ્રકારોની સવિસ્તાર ચર્ચા કરો. 14

અથવા

2. નિયંત્રણ માટેની કોઈપણ બે પ્રયુક્તિ સવિસ્તાર સમજાવો. 14

3. મનોભૌતિકશાસ્ત્રના પાયાના ખ્યાલો સમજાવો. 14

અથવા

3. માપન તુલા એટલે શું ? માપન તુલાના પ્રકારો સમજાવો. 14

4. લઘુત્તમ ફેરફારની પદ્ધતિ વડે નિરપેક્ષ ઉંબર શોધવાની રીત વર્ણવો. 14

અથવા

4. સરેરાશ ભૂલની પદ્ધતિ સમજાવો. 14

5. નીચેના વિધાનો ખરાં છે કે ખોટાં તે જણાવો : (ગમે તે સાત)

- (1) પ્રયોગ એટલે કુદરતી પરિસ્થિતિમાં કરવામાં આવેલ નિરીક્ષણ.
- (2) પ્રયોગ યોજનાના બે પ્રકારો છે – એક જૂથ યોજના, દ્વિતીય જૂથ યોજના.
- (3) પ્રાયોગિક ભૂલના ચાર પ્રકાર છે.
- (4) પ્રાયોગિક ભૂલને કારણે પ્રયોગની અશુદ્ધતા વધે છે.
- (5) યાદચ્છીકરણ પદ્ધતિ એક આકસ્મિક પદ્ધતિ છે.
- (6) સ્થિર ભૂલ એટલે ગમે તે દિશામાં થતી ભૂલો.
- (7) મનોભૌતિકશાસ્ત્રના પાયાના ખ્યાલો – પ્રથમ સંવેદનશીલતા.
- (8) માપન તુલાના બે પ્રકાર છે.
- (9) સરેરાશ ભૂલની પદ્ધતિને ગોઠવણીની પદ્ધતિ કહે છે.
- (10) સંવેદનશીલતાના ચાર પ્રકારો છે.
- (11) ભેદક ઉંબરને CE સંજ્ઞા વડે દર્શાવવામાં આવે છે.
- (12) પરિવર્ત્ય એ પ્રયોગનું હાર્દ છે.

Seat No. : _____

NC-108

November-2025

B.A., Sem.-V

CC-304 : Psychology (Experimental Psychology)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

Instructions : (1) All questions carry equal marks.

(2) Numbers at the right side of the questions indicate full marks of the questions.

1. Give the meaning of variable and explain the types of Independent and dependent variable with example. 14

OR

1. Describe in detail the advantages and limitations of experimental method. 14

2. Discuss in detail different types of experimental design. 14

OR

2. Discuss in detail any two techniques for control. 14

3. Explain the basic concept of psychophysics. 14

OR

3. What is measurement scale ? Explain the types of measurement scale. 14

4. Describe the procedure of finding the absolute limen through method of nominal changes. 14

OR

4. Explain the method of Average error. 14

5. State whether the following sentences are True or False. (any **seven**)

14

- (1) Experiment is an observation under natural condition.
 - (2) There are two types of experimental design – single group design and double group design.
 - (3) Four types of experimental error are there.
 - (4) Due to the experimental error the impurity of experiment increases.
 - (5) Randomization method is one type of accidental method.
 - (6) Constant error are errors occurring in any direction.
 - (7) Basic concepts of psychophysics – first sensitivity.
 - (8) There are two types of measurement scale.
 - (9) The method of average error is also called a method of adjustment.
 - (10) There are four types of sensitivity.
 - (11) An differential threshold is also denoted by the term CE.
 - (12) Variable is the core of experiment.
-

Seat No. : _____

NC-108

November-2025

B.A., Sem.-V

CC-304 : Psychology

(Psychology in Industrial Organisation-1)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

1. ઔદ્યોગિક મનોવિજ્ઞાનનો વ્યાપ અને મહત્ત્વ સમજાવી તેની એક વ્યવસાય તરીકે ચર્ચા કરો. 14

અથવા

1. કાર્ય-વિશ્લેષણની ઉપયોગિતા વર્ણવો. 14

2. રોજગારલક્ષી મુલાકાત વિગતે સમજાવો. 14

અથવા

2. કર્મચારીનું મૂલ્યાંકન કરવાની વિવિધ પદ્ધતિઓ ઉદાહરણ સાથે સમજાવો. 14

3. ઈજનેરી મનોવિજ્ઞાનનો વ્યાપ અને ઉપયોગ સમજાવો. 14

અથવા

3. ઈજનેરી મનોવિજ્ઞાનમાં સમય અને ગતિના અભ્યાસો વર્ણવો. 14

4. થાકના શારીરિક અને મનોવૈજ્ઞાનિક ઘટકો સમજાવો. 14

અથવા

4. અરોચકતાનો અર્થ અને તેનું સ્વરૂપ સમજાવો. 14

5. નીચે આપેલા પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો : (કોઈપણ સાત) 14

(1) ઔદ્યોગિક માનસશાસ્ત્ર મુખ્યત્વે કયા ક્ષેત્ર સાથે સંબંધિત છે ?

(a) શૈક્ષણિક સંસ્થામાં વર્તન

(b) કાર્યસ્થળ પર માનવ વર્તન

(c) જૂથમાં સામાજિક વર્તન

(d) માનસિક બીમારીઓની સારવાર

- (2) સંરચનાત્મક મુલાકાતની વિશેષતા શું છે ?
- (a) અનિયોજિત પ્રશ્નો (b) પૂર્વનિયોજિત પ્રશ્નો
(c) ફક્ત સમૂહ ચર્ચા (d) ભાવનાત્મક પરીક્ષણ
- (3) નીચેના પૈકી કઈ કસોટી મનોવૈજ્ઞાનિક કસોટીનો પ્રકાર નથી ?
- (a) અભિયોગ્યતા કસોટી (b) બુદ્ધિ કસોટી
(c) શારીરિક સ્વાસ્થ્ય કસોટી (d) વ્યક્તિત્વ કસોટી
- (4) બિનસંરચનાત્મક મુલાકાત અંગે સેલ્સ મેનેજરો અને અરજદારો વિશે કોણે સંશોધન કર્યું હતું ?
- (a) સીગલ અને લેન (b) સ્પ્રિંગબેટ
(c) હોલિંગવર્થ (d) ટેલર
- (5) 1897માં કરેલા સમય અને ગતિના અભ્યાસો દ્વારા ઈજનેરી મનોવિજ્ઞાનની શરૂઆત કોણે કરી ?
- (a) હોલિંગવર્થ (b) ફ્રેડરિક ટેલર
(c) ફોઈડ (d) વોટસન
- (6) મનોવૈજ્ઞાનિક કસોટી કોનું વસ્તુલક્ષી અને પ્રમાણિત માપ છે ?
- (a) વર્તનના નમૂના (b) અભિયોગ્યતા
(c) ધ્યાન (d) આમાંથી કોઈ નહીં
- (7) વ્યક્તિની વિશિષ્ટ શક્તિઓ કઈ કસોટી દ્વારા મપાય છે ?
- (a) અભિયોગ્યતા (b) બુદ્ધિ
(c) ઝડપ (d) પ્રક્ષેપણ
- (8) કાર્ય-વિશ્લેષણના વ્યાવહારિક ઉપયોગો વિશે કોણે માહિતી આપી ?
- (a) સીગલ અને લેન (b) ટેલર
(c) મિલ્ટન બ્લૂમ (d) વુન્ટ
- (9) અરોચકતા કેવી પ્રક્રિયા છે ?
- (a) મનોવૈજ્ઞાનિક (b) સામાજિક
(c) આવેગિક (d) ધાર્મિક
- (10) કયા સાધનના ઉપયોગથી થાકનું માપન થાય છે ?
- (a) એરગોગ્રાફ (b) સીસ્મોગ્રાફ
(c) કાર્ડિઓગ્રાફ (d) ઓડીઓગ્રાફ
- (11) થાકનું મુખ્ય પરિણામ શું છે ?
- (a) કાર્યક્ષમતા વધે છે (b) કાર્યક્ષમતા અને ચેતના ઘટે છે
(c) ધ્યાન વધારે થાય છે (d) પ્રેરણા વધે છે
- (12) અરોચકતામાં શેનો અભાવ હોય છે ?
- (a) પ્રેરણા (b) સમાયોજન
(c) અભિયોગ્યતા (d) આમાંથી કોઈ નહીં

Seat No. : _____

NC-108

November-2025

B.A., Sem.-V

CC-304 : Psychology

(Psychology in Industrial Organisation-1)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

1. Explain the scope and importance of Industrial Psychology and discuss it as a profession. 14

OR

1. Describe the usefulness of job-analysis. 14
2. Explain Employment Interview in detail. 14

OR

2. Explain various methods of employee evaluation with examples. 14
3. Explain the scope and utility of Engineering Psychology. 14

OR

3. Describe time and motion studies in Engineering Psychology. 14
4. Explain the physical and psychological components of fatigue. 14

OR

4. Explain the meaning and nature of Boredom. 14
5. Answer the following questions : (any **seven**) 14

(1) Industrial Psychology is primarily concerned with :

- (a) Behaviour in educational institutions
(b) Human behaviour at work
(c) Social behaviour in groups
(d) Mental illness treatment

(2) What is the speciality of a structured interview ?

- (a) Unplanned questions (b) Pre-determined questions
(c) Only group interactions (d) Emotional testing

- (3) Which of the following is not a type of psychological test ?
- (a) Aptitude test (b) Intelligence test
(c) Physical fitness test (d) Personality test
- (4) Who researched about the sales managers and applicants for unstructured interview ?
- (a) Siegel and Lane (b) Springbett
(c) Hollingworth (d) Taylor
- (5) Who started Engineering Psychology by the study of time and motion in 1897 ?
- (a) Hollingworth (b) Frederick Taylor
(c) Freud (d) Watson
- (6) A psychological test is an objective and standardized measure of what ?
- (a) Sample of behaviour (b) Aptitude
(c) Attention (d) None of these
- (7) Which test measures a person's special abilities ?
- (a) Aptitude (b) Intelligence
(c) Speed (d) Projection
- (8) Who gave information about practical uses of Job-Analysis ?
- (a) Siegel and Lane (b) Taylor
(c) Milton Bloom (d) Wundt
- (9) How is the process of boredom ?
- (a) Psychological (b) Social
(c) Emotional (d) Religious
- (10) What instrument is used to measure fatigue ?
- (a) Ergograph (b) Seismograph
(c) Cardiograph (d) Audiograph
- (11) What is the main result of Fatigue ?
- (a) Increased efficiency (b) Decreased efficiency and alertness
(c) Improved concentration (d) Increased motivation
- (12) What is lacking in boredom ?
- (a) Motivation (b) Adjustment
(c) Aptitude (d) None of these
-